

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий Юридичний інститут

кафедра правоохоронної діяльності

Медицький І.Б.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ»**
для здобувачів денної форми навчання другого курсу
(ОР «Бакалавр»)

Галузь знань **К Безпека та оборона**
Спеціальність **К9 Правоохоронна діяльність**

м. Івано-Франківськ, 2025

Схвалено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності Навчально-наукового Юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 2 від «23» вересня 2025 року)

Затверджено на засіданні науково-методичної ради Навчально-наукового Юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №__ від «__»_____ 2025 року)

Рецензенти:

Красницький Іван Васильович   Директор навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор

Козич Ігор Васильович   Завідувач кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права навчально-наукового Юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор юридичних наук, професор

Медицький І. Б. Правові основи протидії корупції: методичні вказівки для самостійної роботи / Ігор Богданович Медицький. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2025. 23 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану навчально-наукового Юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для самостійної роботи з вибіркової навчальної дисципліни «Правові основи протидії корупції», підготовки до здачі заліку. У методичних вказівках викладені: програма курсу, теми, які виносяться на самостійне вивчення студентів і будуть включені в питання поточного та підсумкового контролю. Поданий перелік літератури та нормативно-правових актів.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

З М І С Т

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....

Тема №1 .....

Тема №2 .....

Тема №3 .....

Тема №4 .....

Тема №5 .....

Тема №6 .....

Тема №7 .....

Тема №8 .....

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ.....

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ .....

ВСТУП

Проблема протидії корупції в нашій державі є гранично актуальною. Непослідовність та незавершеність реформ і корупція перешкоджають виведенню української економіки з депресивного стану, унеможливають її стале і динамічне зростання, підвищують уразливість до загроз, підживлюють кримінальне середовище. Корупція послаблює демократію та правопорядок, що призводить до порушення прав людини, змінює ринкові механізми, погіршує якість життя людини, сприяє організованій злочинності, тероризму та іншим загрозам міжнародній безпеці. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення є складовою правових інструментів, які застосовуються суспільством та державою у процесі запобігання та боротьби з корупцією. Значної ваги набуває питання приведення національного антикорупційного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів. Наближення вітчизняного законодавства у сфері протидії корупції до міжнародних стандартів повинне перебувати у фокусі уваги державної політики України, спрямованої на її інтеграцію у європейську спільноту цивілізованих країн. Серед основних напрямів зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави для забезпечення її національних інтересів і безпеки повинне перебувати утвердження принципу нульової толерантності до корупції, забезпечення ефективної діяльності органів, які запобігають корупції та протидіють корупційним правопорушенням. Важливість згаданих положень обумовлює те, що навчальними планами підготовки висококваліфікованих спеціалістів передбачено вивчення положень, які стосуються правових основ протидії корупції, адже вони входять до системи підготовки майбутніх працівників органів кримінальної юстиції.

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Правові основи протидії корупції» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра (галузь знань К «Безпека та оборона», спеціальність К9 «Правоохоронна діяльність»).

Предметом навчальної дисципліни виступають загальнотеоретичні та прикладні положення, які стосуються правових основ протидії корупції.

Самостійна робота є основним способом оволодіння матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час, але її зміст визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбаченими для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій, робочі зошити. Для самостійної роботи студентів також рекомендується відповідна наукова, спеціальна, періодична література. Самостійна робота може виконуватися у бібліотеці, навчально-методичних кабінетах, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, який відпрацьовувався під час проведення навчальних занять.

На самостійну роботу студентам виділяється значна частина часу, відведеного на вивчення навчальної дисципліни. Якість засвоєння матеріалу залежить від розвинутих навичок пошуку та опрацювання отриманої інформації, поглиблення та уточнення знань, отриманих раніше. Зміст самостійної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Формами самостійної роботи можуть виступати наступні:

- доопрацювання отриманого лекційного матеріалу;
- виконання домашніх завдань;
- робота у інформаційних мережах, спрямована на поглиблене вивчення додаткових питань по відповідній темі; опрацювання додаткової літератури;
- підготовка до виступу на семінарських заняттях та підготовка до практичних (лабораторних) занять;
- складання конспектів тем, що виносяться на самостійне опрацювання студентами.

До самостійної роботи можуть відноситися індивідуальні завдання:

- підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми;

- написання тез наукових доповідей;
- анотація прочитаної додаткової літератури із курсу;
- складання бібліографії за відповідної тематикою;
- складання і розв'язування практичних завдань.

У результаті самостійної роботи студент повинен більш чітко:

знати:

- соціально-правову природу феномену корупції; її форми; причини та наслідки для держави і громади;
- зміст державної антикорупційної політики в Україні, її принципи, функції та завдання;
- міжнародні стандарти у сфері запобігання і протидії корупції; систему національного антикорупційного законодавства України;
- статус суб'єктів формування державної антикорупційної політики, запобігання та протидії корупції в Україні;
- поняття та ознаки корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією;
- визначення потенційного і реального конфлікту інтересів;
- правила етичної поведінки державних службовців;
- обмеження і заборони особам, уповноваженим на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування;
- основні заходи запобігання корупції;
- особливості відповідальності за вчинення корупційних правопорушень.

вміти:

- застосовувати на практиці положення антикорупційного законодавства, передусім Закону України «Про запобігання корупції»;
- не допускати або врегульовувати наявні конфлікти інтересів;
- обирати і застосовувати заходи усунення наслідків корупційних правопорушень;
- вірно оцінювати корупційні ризик, причини та умови, що сприяють вчиненню корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією;
- кваліфікувати адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією; корупційні та пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення.

ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття та соціально-правова природа феномену корупції

Поняття, сутність та соціально-правова природа корупції. Види корупції.

Детермінанти та наслідки корупції для держави і громади.

Поняття та ознаки корупційних правопорушень. Поняття та ознаки правопорушень, пов'язаних з корупцією. Суб'єкти корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Тема 2. Антикорупційна політика і законодавство у сфері запобігання корупції

Поняття, сутність і зміст державної антикорупційної політики в Україні.

Принципи державної антикорупційної політики в Україні.

Функції та завдання державної антикорупційної політики в Україні.

Міжнародні акти у сфері протидії корупції. Нормативно-правова база антикорупційної політики.

Тема 3. Конфлікт інтересів

Поняття конфлікту інтересів та їх види. Суб'єкти, на яких поширюються вимоги законодавства щодо конфлікту інтересів.

Види обмежень, пов'язаних із конфліктом інтересів.

Заходи врегулювання конфлікту інтересів. Відповідальність за вчинення дій, прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів.

Тема 4. Характеристика сучасних механізмів запобігання корупції.

Класифікація механізмів запобігання корупції.

Стратегії підходів до антикорупційної діяльності.

Об'єкти запобігання корупції (корупціогенні фактори та корупційні ризики).

Організаційні засади (суб'єкти) запобігання корупції.

Методи запобігання корупції.

Тема 5. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції в Україні

Класифікаційні схеми суб'єктів протидії корупції.

Суб'єкти формування державної антикорупційної політики.

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції:

- Національне антикорупційне бюро України;
- Національне агентство з питань запобігання корупції;
- Спеціалізована антикорупційна прокуратура;
- Національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших кримінальних правопорушень;
- органи Національної поліції.

Тема 6. Участь громадськості у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики в Україні

Міжнародні стандарти участі громадськості у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики.

Правові підстави антикорупційної діяльності громадських організацій та окремих громадян. Форми участі громадськості у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики в Україні.

Типологія участі громадськості у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики.

Тема 7. Юридична відповідальність за корупційні правопорушення і корупційні кримінальні правопорушення

Загальна характеристика адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією та провадження за цими деліктами. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Дисциплінарна відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Поняття та ознаки корупційних кримінальних правопорушень. Класифікація корупційних кримінальних правопорушень. Кримінальна відповідальність за корупційні кримінальні правопорушення.

Тема № 8. Усунення наслідків корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень

Загальні положення усунення наслідків корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Відшкодування збитків, шкоди, завданих державі внаслідок вчинення корупційного правопорушення. Скасування або визнання незаконними нормативно-правові акти та рішень, виданих (прийнятих) з порушенням вимог Закону України «Про запобігання корупції». Визнання недійним правочину, укладений внаслідок порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Відновлення прав і законних інтересів та відшкодування збитків, шкоди, завданих фізичним та юридичним особам внаслідок вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ПОНЯТТЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ПРИРОДА ФЕНОМЕНУ КОРУПЦІЇ

Завдання:

1. Розкрийте суспільно-психологічний і моральний аспекти явища корупції в Україні. Визначте основні чинники підтримання корупції у суспільстві.
2. Розкрийте історичну і соціальну сутність явища корупції. Обґрунтуйте загальний і глобальний характер корупції. Виконання завдання слід поєднати із статистичними даними на міжнародному та національному рівнях прояву.
3. Побудуйте схему форм корупції, що передбачені у Законі України «Про запобігання корупції».
4. Визначте основні ознаки, якими характеризується корупційне правопорушення та правопорушення, пов'язане з корупцією. Завдання виконати у формі порівняльної таблиці.

Питання для самоперевірки:

1. Що включає в себе поняття корупції згідно з національним законодавством?
2. Як визначається поняття корупції у міжнародних правових актах?
3. Які ознаки корупційного правопорушення?
4. У чому полягає відмінність корупційного правопорушення від правопорушення, пов'язаного з корупцією?
5. Хто належить до суб'єктів корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією?
6. Які особи належать до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування?
7. Які особи прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування?
8. Які фізичні особи можуть бути визнані суб'єктами корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією?

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА І ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Завдання:

1. Побудуйте ієрархічну схему структури державної політики України (із коротким описом змісту кожного структурного елементу). Визначте місце антикорупційної політики у структурі державної політики України (завдання пропонується виконати за допомогою програми для створення презентацій).
2. Обґрунтуйте політичний і економічний характер явища корупції (завдання пропонується виконати у вигляді есе).
3. Розкрийте поняття «антикорупційне законодавство». Назвіть основні чинні законодавчі акти, що містять приписи антикорупційного характеру.
4. Проаналізуйте Закон України «Про засади державної антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія) на 2021-2025 роки».
5. На підставі аналізу Антикорупційної стратегії на 2026-2030 рр., визначте основні перспективні напрями розвитку антикорупційного законодавства України.

Питання для самоперевірки:

1. Яким чином здійснюється формування та реалізація державної антикорупційної політики в Україні?
2. Назвіть цілі та завдання антикорупційної політики України.
3. Охарактеризуйте систему антикорупційного законодавства України.
4. Які основні міжнародні документи є складовою частиною національного законодавства щодо протидії корупції?

5. Що визначено цілями Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції та які основні питання регламентуються цією Конвенцією?

6. У чому полягає небезпека корупції згідно з Кримінальною конвенцією про боротьбу з корупцією?

7. З якою метою була прийнята Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією та які питання врегульовані цією Конвенцією?

8. Які питання протидії корупції розкриваються у Цивільній конвенції про боротьбу з корупцією?

9. Розкрийте поняття «антикорупційне законодавство». Назвіть основні чинні законодавчі акти, що містять приписи антикорупційного характеру.

10. На підставі аналізу Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, визначте основні перспективні напрями розвитку антикорупційного законодавства України.

11. Проаналізуйте положення Закону України № 2322-IX від 20.06.2022 р. «Про засади державної антикорупційної політики в Україні на 2021-2025 роки».

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Завдання:

1. Наведіть приклади потенційного та реального конфлікту інтересів у діяльності органу/підрозділу державної влади, органу місцевого самоврядування.

2. Здійснивши аналіз положень Закону України «Про запобігання корупції» надайте характеристику обов'язків для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, спрямованих на запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

3. Змодельуйте ситуацію застосування зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів у діяльності органу/підрозділу державної влади, органу місцевого самоврядування.

4. Проаналізуйте положення чинного законодавства правила врегулювання конфлікту інтересів у діяльності Президента України, народних депутатів України, членів Кабінету Міністрів України.

Питання для самоперевірки:

1. У чому полягає зміст конфлікту інтересів?

2. Що таке потенційний конфлікт інтересів?

3. Що таке реальний конфлікт інтересів?

4. Що таке приватний інтерес?

5. Якими нормативними актами та актами Ради суддів України регулюються питання конфлікту інтересів?

6. Які заходи самостійного врегулювання конфлікту інтересів Ви знаєте?

7. Перерахуйте заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів.

8. Охарактеризуйте види обмежень, пов'язаних із конфліктом інтересів.

9. Хто такі «близькі особи» у розумінні антикорупційного законодавства?

МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Завдання:

1. Дайте визначення об'єкта запобіжної антикорупційної діяльності. Наведіть перелік проявів об'єкта запобіжної антикорупційної діяльності, властивим для сучасного етапу розвитку української держави.

2. Вивчивши перелік і основні повноваження суб'єктів протидії корупції в Україні, дайте відповідь на питання: 1) Чи є ця система суб'єктів ієрархічною? 2) Чи повинна бути витримана ієрархія (підпорядкованість, підзвітність тощо) суб'єктів відповідно до напрямку сучасної антикорупційної політики України?

3. Здійсніть схематичну побудову різновидів заходів протидії корупційним правопорушенням за критерієм їх змісту і мети.

4. Здійсніть схематичну побудову різновидів протидії корупційним правопорушенням за критерієм масштабу застосування.

5. Здійсніть схематичну побудову різновидів планування заходів протидії корупційним проявам.

Питання для самоперевірки:

1. Які цілі і завдання протидії корупції Ви знаєте?
2. Що розуміється під корупціогенними чинниками та як їх можна класифікувати?
3. Які з корупціогенних чинників є найбільш впливовими у сучасних вітчизняних реаліях?
4. На які групи поділяють суб'єктів антикорупційної діяльності в Україні залежно від їх функціонального призначення?
5. Назвіть основні рівні суб'єктів антикорупційної діяльності в Україні.
6. Якими є функції та повноваження вищих органів державної влади України у запобіганні та протидії корупції?
7. Які органи здійснюють координацію антикорупційної діяльності в Україні?
8. Які методи запобігання корупції Ви знаєте?

СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНІ СУБ'ЄКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Завдання:

1. Вивчивши систему антикорупційних органів України побудуйте схематичне зображення антикорупційних органів. Здійсніть письмовий коментар до створеної схеми, визначивши основне завдання кожного з органів, його місце в загальній системі і наявність ієрархічних відносин (підпорядкування) між органами. Завдання пропонується до виконання у вигляді презентації.

Питання для самоперевірки:

1. Який статус має Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)?
2. На яких принципах ґрунтується діяльність НАЗК?
3. Розкрийте завдання, повноваження та напрями діяльності Національне агентство з питань запобігання корупції.
4. Чи належить до прав НАЗК складання протоколів про адміністративні правопорушення?
5. Розкрийте завдання, повноваження та напрями діяльності Національного антикорупційного бюро України (НАБУ).
6. Яким чином у НАБУ можна подати заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення?
7. Визначте правовий статус Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Генеральної прокуратури України?
8. Які основні напрями діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Генеральної прокуратури України?
9. Якими повноваженнями наділена Спеціалізована антикорупційна прокуратура Генеральної прокуратури України?
10. Які основні завдання Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів?
11. Якими повноваженнями наділене Національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів?

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Завдання:

1. Перелічіть зазначені у Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції (2003 р.) принципи та форми участі суспільства запобіганні та протидії їй. Визначте відповідність чинного національного законодавства положенням Конвенції.
2. Підготувати есе на тему «Роль громадянського виховання у запобіганні корупції».

3. Підготувати дослідження стану корупції в сферах її прояву (освіта, охорона здоров'я, соціальна політика, культура, наглядові й контрольні органи, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, законодавча, судова і т. д. на вибір здобувача).

4. На підставі аналізу положень Закону України «Про запобігання корупції» визначте перелік суб'єктів, форми і повноваження громадськості у сфері протидії корупційним проявам. Визначте ступінь відповідності Закону принципам і формам участі, визначеним Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції.

5. Проаналізуйте функції уповноваженого підрозділу (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції (наказ НАЗК від 27.05.2021 р. № 277/21). Обґрунтуйте відповідь на питання: зазначені функції є державними чи громадськими?

6. В яких міжнародно-правових документах містяться норми щодо захисту викривачів (інформаторів) корупційних правопорушень?

7. Керуючись положеннями Закону України «Про запобігання корупції» оцініть правомочності Національного агентства з питань запобігання корупції у випадку звернення викривача? Які з них є обов'язковими, а які є правом?

8. Чи несе викривач юридичну відповідальність за повідомлення ним про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень? Обґрунтуйте відповідь.

9. Керуючись положеннями Закону України «Про запобігання корупції» опишіть, які внутрішні, зовнішні або регулярні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень можуть використовувати викривачі?

Питання для самоперевірки:

1. Які права мають громадські об'єднання, а також окремі громадяни щодо діяльності, пов'язаної із запобіганням корупції? Якими нормативними актами така діяльність регулюється?

2. У яких формах відбувається участь громадськості у визначенні і реалізації антикорупційної політики держави?

3. Яким чином здійснюється участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції?

4. Охарактеризуйте консультативний рівень взаємодії громадськості і держави.

5. У чому полягає антикорупційний потенціал громадських рад, створених при органах виконавчої влади?

6. Хто такий викривач?

7. Чи перебувають особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції (викривачі) під захистом держави?

8. Чи можуть застосовуватися до викривачів негативні заходи впливу у зв'язку з повідомленням ними про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень іншою особою?

9. За якої умови інформація про викривача може бути розголошена?

10. Чи забезпечують органи держави умови для повідомлення їхніми працівниками про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень?

11. Чи можуть працівники відповідного органу повідомляти про факти корупції анонімно?

12. Чи існують умови для розгляду НАБУ анонімних заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення?

13. Хто здійснює постійний моніторинг виконання закону у сфері захисту викривачів, проводить щорічний аналіз та перегляд державної політики у цій сфері?

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ І КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Завдання:

1. Проаналізуйте статті 159-1, 160 і 370 Кримінального кодексу України. Визначте основні ознаки кримінальних правопорушень, що пов'язані з корупцією.

2. Проаналізуйте статтю 45 (примітку), 364, 364-1, 365-2, 368-369-2 Кримінального кодексу України. Визначте основні ознаки зазначених корупційних кримінальних правопорушень.

3. Наведіть приклади суміжних правопорушень, пов'язаних з корупцією, за які передбачена адміністративна чи кримінальна відповідальність. Окресліть ознаки для їх відмежування при кваліфікації протиправної поведінки.

4. Проаналізуйте заходи кримінально-правового характеру, які застосовуються до юридичної особи у разі вчинення від її імені та в її інтересах уповноваженими особами кримінального правопорушення.

Питання для самоперевірки:

1. Розкрийте ознаки корупційних правопорушень і назвіть їх види.
2. Класифікуйте суб'єктів, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».
3. Зазначте особливості адміністративної та дисциплінарної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією.
4. Назвіть ознаки і види корупційних кримінальних правопорушень.
5. У чому полягає кримінальна відповідальність за вчинення корупційних кримінальних правопорушень?
6. У яких випадках настає кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації?
7. Чи є обмеження для звільнення від кримінальної відповідальності за корупційне кримінальне правопорушення?
8. Чи можливе застосування до суб'єктів корупційних злочинів статей 69, 75, 79 КК України?
9. Чи передбачена відповідальність юридичних осіб за корупційні кримінальні правопорушення?
10. За які правопорушення, пов'язані з корупцією, передбачена адміністративна відповідальність?
11. Що таке порушення вимог фінансового контролю?
12. Що означає несвоєчасність подання декларації?
13. Що означає несвоєчасне подання декларації «без поважних причин»?

УСУНЕННЯ НАСЛІДКІВ КОРУПЦІЙНИХ АБО ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Завдання:

1. Складіть план-схему етапів процедури відшкодування збитків, шкоди, завданих фізичній або юридичній особі унаслідок незаконних рішень, дій або бездіяльності суб'єкта, який здійснює заходи щодо запобігання і протидії корупції.

Питання для самоперевірки:

1. У яких випадках шкода, завдана внаслідок учинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, підлягає відшкодуванню за рахунок держави?
2. Які способи скасування корупційних нормативно-правових актів та рішень передбачені ЗУ «Про запобігання корупції»?
3. Охарактеризуйте процедуру вилучення незаконного майна, одержаного внаслідок вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.
4. Назвіть та охарактеризуйте передбачені ЗУ «Про запобігання корупції» способи усунення наслідків корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.
5. Визначте загальні та спеціальні умови виникнення зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої внаслідок корупційного правопорушення.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Який із наведених суб'єктів визначає засади антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія)?
  - a) Президент України;
  - b) Верховна Рада України;
  - c) Кабінет Міністрів України;
  - d) Рада національної безпеки і оборони України.
2. Успішна реалізація Антикорупційної стратегії дасть змогу:
  - a) знизити рівень корупції в Україні;
  - b) підвищити рівень довіри населення до влади, збільшити обсяг іноземних інвестицій;
  - c) створити основу для подальшого проведення антикорупційної реформи;
  - d) усе наведене вище.
3. Використання уповноваженою особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних із ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди уповноваженій особі або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей – це:
  - a) конфлікт інтересів;
  - b) корупція;
  - c) зловживання владою або службовим становищем;
  - d) корупційне правопорушення.
4. Закон України «Про запобігання корупції» визначає:
  - a) правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст і порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень;
  - b) засади протидії корупції в Україні, механізм функціонування Національної агенції з питань запобігання корупції, правила щодо усунення конфлікту інтересів та стратегію недопущення корупційних правопорушень;
  - c) нормативно-правові чинники, які сприяють запобіганню конфлікту інтересів, а також неналежному поданню декларацій особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
  - d) комплекс організаційних, правових і правозастосовних заходів, спрямованих на профілактику правопорушень, пов'язаних із корупцією.
5. Відносини, що виникають у сфері запобігання корупції, регулюються:
  - a) законами України «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про запобігання корупції» і «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки»;
  - b) Законом України «Про запобігання корупції»;
  - c) Конституцією України, міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, Законом України «Про запобігання корупції» та іншими законами, а також прийнятими на їх виконання іншими нормативно-правовими актами;
  - d) Законом України «Про запобігання корупції» та прийнятими на його основі іншими нормативно-правовими актами.
6. Який статус Національного агентства з питань запобігання корупції?
  - a) консультативно-дорадчий орган з питань антикорупційної політики при Президентові України;
  - b) центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику;
  - c) спеціально уповноважений орган з питань запобігання корупції, підпорядкований Раді національної безпеки і оборони України;
  - d) орган судової влади, відповідальний за кримінальне переслідування корупційних злочинів.

7. Яким із наведених повноважень не наділене Національне агентство з питань запобігання корупції?

- a) організація проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції;
- b) здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;
- c) здійснення досудового розслідування кримінальних корупційних правопорушень;
- d) формування та реалізація антикорупційної політики, розробка проектів нормативно-правових актів із цих питань;

8. Корупційне правопорушення – це:

- a) умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою – суб'єктом відповідальності за корупційні правопорушення з використанням конфлікту інтересів;
- b) діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;
- c) діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»;
- d) умисне або необережне діяння (злочин або адміністративне правопорушення), що містить ознаки корупції, вчинене особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

9. Правопорушення, пов'язане з корупцією, – це:

- a) різновид корупційного правопорушення, за яке настає виключно адміністративна відповідальність;
- b) суміжне до корупційного правопорушення діяння, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність, вчинене суб'єктом, зазначеним у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»;
- c) діяння, що не містить ознак корупції, але за яке настає виключно адміністративна відповідальність;
- d) діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

10. Назвіть види відповідальності, передбачені за вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень:

- a) кримінальна, адміністративна та цивільно-правова;
- b) виключно кримінальна;
- c) кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна;
- d) кримінальна та адміністративна.

11. Назвіть суб'єктів відповідальності за корупційні або пов'язані із корупцією правопорушення:

- a) тільки державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;
- b) тільки особи, зазначені у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»;
- c) тільки особи, прирівняні до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- d) тільки особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах публічного чи приватного права.

12. Потенційний конфлікт інтересів – це:

- a) наявність в особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи

неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

- b) суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;
- c) суперечність між особистими інтересами особи та інтересами інших осіб;
- d) суперечність між інтересами державної служби або органу, в якому працює особа, та інтересами інших фізичних та/або юридичних осіб.

13. Реальний конфлікт інтересів – це:

- a) суперечність між особистими інтересами особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та інтересами фізичних або юридичних осіб;
- b) наявність в особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;
- c) наявність будь-якого майнового чи немайнового інтересу особи, у тому числі зумовленого особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі тими, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;
- d) суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

14. Неправомірна вигода – це:

- a) майно, право на майно або дії майнового характеру;
- b) матеріальні чи нематеріальні цінності;
- c) грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;
- d) гроші, будь-яке майно, переваги, пільги, послуги, матеріальні чи нематеріальні активи, будь-які вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

15. Антикорупційна експертиза – це:

- a) діяльність із встановлення у вчиненому діянні ознак корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення;
- b) діяльність із виявлення в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією;
- c) діяльність із виявлення в нормативно-правових актах чи їх проектах положень, які містять корупційну складову;
- d) діяльність із визначення потенційного чи реального конфлікту інтересів.

16. Пряме підпорядкування – це:

- a) відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням;
- b) правові, організаційні, трудові, службові та дисциплінарні відносини безпосередньої підпорядкованості;

- c) відносини, за яких у підлеглої особи є тільки один безпосередній керівник (начальник), котрий реалізує правові, організаційні, трудові, службові та дисциплінарні повноваження;
- d) відносини, за яких у підлеглого є виключно один начальник, котрий не має заступника (заступників).
17. Наведіть правильний повний перелік спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.
- a) Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції;
- b) органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції;
- c) Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне антикорупційне бюро України;
- d) Національна поліція, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.
18. Назвіть алгоритм дій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, прийняття якого заборонено законом.
- a) відмовитися від пропозиції; за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію; залучити свідків; письмово повідомити про пропозицію керівника та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;
- b) прийняти вигоду або подарунок; ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію; повідомити про це керівника та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;
- c) прийняти вигоду або подарунок; за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію; залучити свідків; передати його спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції;
- d) відмовитися від пропозиції без повідомлення будь-яких суб'єктів; попередити особу, яка зробила пропозицію, про можливу відповідальність.
19. У чому полягає обмеження щодо суміщення та сумісництва основної роботи осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, з іншими видами діяльності?
- a) у забороні займатися оплачуваною викладацькою діяльністю;
- b) у забороні займатися оплачуваною медичною практикою;
- c) у забороні займатися підприємницькою діяльністю та входити до складу виконавчих, контрольних чи наглядових органів юридичних осіб, що мають на меті одержання прибутку;
- d) у забороні займатися оплачуваною науковою діяльністю.
20. В який строк особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язана повідомити керівника або визначений законом орган про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів?
- a) протягом 10 календарних днів із моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність конфлікту інтересів;
- b) законом не передбачено такого обов'язку;
- c) протягом 5 робочих днів із моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність конфлікту інтересів;
- d) не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність конфлікту інтересів.
21. Протягом якого строку зберігається інформація про особу в Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування?
- a) протягом одного року з моменту внесення до реєстру;
- b) вся інформація зберігається безстроково;

- с) упродовж всього часу виконання особою функцій держави або місцевого самоврядування, а також упродовж п'яти років після припинення виконання зазначених функцій, крім останньої декларації, яка зберігається безстроково;
- д) упродовж всього часу виконання особою функцій держави або місцевого самоврядування, а також упродовж десяти років після припинення виконання зазначених функцій.
22. Оберіть правильне визначення особи, яка надає допомогу в запобіганні та протидії корупції (викривач).
- а) посадова особа Національного агентства з питань запобігання корупції;
- б) особа, до кола посадових обов'язків якої входить викриття фактів корупції;
- с) фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою;
- д) працівник правоохоронного органу, якому повідомляють про виявлені факти корупції.
23. Упродовж якого терміну має бути попередньо розглянуте повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»?
- а) упродовж 5 днів від дня отримання;
- б) не більше 15 днів від дня отримання з можливістю продовження строку до 30 днів від дня отримання;
- с) не менше 30 днів від дня отримання;
- д) у строк не більше 10 робочих днів з дня внесення цієї інформації до Єдиного порталу повідомлень викривачів.
24. Результати яких видів антикорупційної експертизи підлягають обов'язковому оприлюдненню відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»?
- а) будь-якої антикорупційної експертизи;
- б) експертизи проектів нормативно-правових актів, внесених на розгляд Кабінету Міністрів України;
- с) експертизи, що здійснюється Міністерством юстиції України;
- д) експертизи чинних нормативно-правових актів у разі виявлення факторів, що сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.
25. Особам, зазначеним у п.п. 1, 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:
- а) у зв'язку зі здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування; якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи;
- б) якщо вартість таких подарунків не перевищує 50 % мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття дарунка, одноразово;
- с) якщо вартість таких подарунків не перевищує розміру однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року;
- д) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи; якщо подарунки належать до предметів, вилучених із вільного обігу; якщо вартість таких подарунків не перевищує 50 % мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття дарунка.
26. Особи, зазначені у п.п. 1, 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», можуть приймати подарунки:
- а) якщо їх вартість не перевищує розміру однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року;
- б) які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених ч. 1 ст. 23 цього Закону якщо вартість таких подарунків одноразово не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на день прийняття подарунка, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи

- (групи осіб) протягом року, не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на 1 січня року, в якому прийнято подарунки;
- с) якщо сукупна вартість таких подарунків не перевищує 50 % однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття подарунка;
- д) якщо вартість таких подарунків одноразово не перевищує одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на день прийняття подарунка, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує розміру трьох прожиткових мінімумів, встановленого для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.
27. Національне агентство з питань запобігання корупції забезпечує оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті відомостей із Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, протягом:
- одного робочого дня після їх внесення до реєстру;
  - трьох робочих днів після їх внесення до реєстру;
  - п'яти робочих днів після їх внесення до реєстру;
  - семи робочих днів після їх внесення до реєстру.
28. Обов'язкова антикорупційна експертиза здійснюється:
- Національним агентством з питань запобігання корупції, крім антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, внесених на розгляд Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України;
  - Верховною Радою України;
  - Кабінетом Міністрів України;
  - Міністерством юстиції України, крім антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, внесених на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України, яка здійснюється комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належить питання боротьби з корупцією.
29. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування здійснюється Національним агентством з питань запобігання корупції на підставі:
- інформації, що надходить від спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;
  - інформації, наведеної у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
  - інформації з будь-якого джерела, яке містить відомості про невідповідність рівня життя суб'єктів декларування задекларованим ними майну і доходам;
  - інформації, отриманої від фізичних та юридичних осіб, а також із медіа та інших відкритих джерел інформації, яка містить відомості про невідповідність рівня життя суб'єктів декларування задекларованим ними майну і доходам.
30. Адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, є:
- зловживання впливом;
  - порушення вимог фінансового контролю;
  - декларування недостовірної інформації;
  - службова недбалість.
31. Зайняття якими із зазначених нижче видів діяльності не буде порушенням заборони займатися іншою, крім виконання функцій держави або місцевого самоврядування, оплачуваною діяльністю?
- суддівська практика зі спорту;
  - адвокатська діяльність;
  - аудиторська діяльність;
  - професійна оціночна діяльність.
32. Які механізми усунення ситуації прямого підпорядкування близьких осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, застосовуються, якщо зазначені особи у встановлений законом строк не усунули такі обставини добровільно?
- до обох осіб застосовується звільнення;

- b) застосовується переведення, яке усуває пряме підпорядкування, а у разі неможливості переведення – звільнення підпорядкованої близької особи;
- c) обидві особи продовжують працювати в умовах прямого підпорядкування до самостійного усунення відносин прямого підпорядкування;
- d) до обох осіб застосовується дисциплінарне стягнення у виді позбавлення права займати посади, пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування строком до 1 року.
33. Про які зміни у своєму майновому стані суб'єкти декларування зобов'язані повідомляти Національне агентство з питань запобігання корупції?
- a) отримання виграшу на суму понад 1 млн грн;
- b) отримання доходу, що в 3 і більше разів перевищує задекларований дохід за попередній рік;
- c) отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року;
- d) законодавство не передбачає обов'язку щодо такого повідомлення.
34. Яке із зазначених нижче діянь не є правопорушенням, пов'язаним із корупцією?
- a) службова особа не повідомила керівникові про потенційний конфлікт інтересів;
- b) державний службовець займається підприємницькою діяльністю;
- c) службова особа прийняла неправомірну вигоду за сприяння приватній компанії у наданні у користування земельної ділянки;
- d) службова особа подала декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на 10 днів пізніше від встановленого законом строку.
35. Основною формою роботи Національного агентства з питань запобігання корупції є засідання, що проводяться:
- a) щоденно;
- b) будь-коли, якщо в цьому є потреба;
- c) не рідше одного разу на тиждень;
- d) п'ять разів на тиждень.
36. Законом України «Про запобігання корупції» передбачено такі правила етичної поведінки:
- a) пріоритет інтересів;
- b) компетентність та ефективність;
- c) нерозголошення інформації;
- d) усе наведене вище.
37. У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки та розгляду пояснень претендента на посаду факту подання ним підроблених документів або неправдивих відомостей посадова особа (орган), яка (який) здійснює призначення (обрання) на цю посаду:
- a) негайно повідомляє про виявлений факт правоохоронні органи та відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду;
- b) повідомляє протягом одного робочого дня про виявлений факт правоохоронні органи та відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду;
- c) повідомляє протягом трьох робочих днів про виявлений факт правоохоронні органи та відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду;
- d) повідомляє протягом семи робочих днів про виявлений факт правоохоронні органи та відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду.
38. Спеціальна перевірка проводиться за письмовою згодою особи, яка претендує на зайняття посади, у строк, що не перевищує:
- a) 15 календарних днів з дня надання згоди на проведення спеціальної перевірки;
- b) 25 календарних днів з дня надання згоди на проведення спеціальної перевірки;
- c) 30 календарних днів з дня надання згоди на проведення спеціальної перевірки;
- d) 60 календарних днів з дня надання згоди на проведення спеціальної перевірки.

39. Яким органом проводиться спеціальна перевірка відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» щодо відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності, наявності судимості, її зняття, погашення?
- Національною поліцією;
  - Національною поліцією і Державною судовою адміністрацією України;
  - Державною пенітенціарною службою України;
  - всіма зазначеними вище органами.
40. Який спосіб подання декларацій осіб, зазначених у пункті 1, підпунктах «а», «в»-«г» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», передбачив законодавець?
- подання паперової форми декларації до кадрового підрозділу, де працює (проходить службу) особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
  - до 1 травня;
  - подання паперової форми декларації до Національного агентства з питань запобігання корупції, а для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, – заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства електронної декларації;
  - шляхом щорічного заповнення до 1 квітня на офіційному веб-сайті Національного агентства декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік за формою, що визначається Національним агентством.
41. Декларування недостовірної інформації (як кримінальне правопорушення, передбачене ст. 366-2 Кримінального кодексу України) охоплює:
- незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень;
  - порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
  - умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції»;
  - усе наведене вище.
42. Назвіть підстави притягнення особи, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, до дисциплінарної відповідальності?
- якщо судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності;
  - у випадку звернення зборів трудового колективу з відповідним клопотанням до керівника;
  - за наявності вмотивованого подання прокурора;
  - законом не передбачено таких підстав.
43. Порядок і методологія проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів визначаються:
- Верховною Радою України;
  - Кабінетом Міністрів України;
  - Міністерство юстиції України;
  - Національним агентством з питань запобігання корупції, крім антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, внесених на розгляд Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.
44. Особа, якій повідомлено про підозру у вчиненні нею кримінального правопорушення у сфері службової діяльності, підлягає:
- відстороненню від виконання повноважень на посаді в порядку, визначеному законом;

- b) звільненню з відповідної посади та органу державної влади або місцевого самоврядування;
  - c) звільненню на підставі трудового договору, відповідно до Кодексу законів про працю України та інших законів України;
  - d) усе наведене вище.
45. Завданням Національного антикорупційного бюро України є:
- a) протидія корупційним та іншим кримінальним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці, а також вжиття інших передбачених законом заходів щодо протидії корупції;
  - b) запобігання та протидія злочинам, що вчиняються державними службовцями, а також злочинам проти основ національної безпеки України;
  - c) запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів у сфері службової діяльності, які вчиняються особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
  - d) запобігання та протидія особливо тяжким злочинам, що вчиняються службовими особами, які є представниками влади або органів місцевого самоврядування.
46. Розуміння корупційного кримінального правопорушення наведено у:
- a) Законі України «Про Національне антикорупційне бюро України»;
  - b) Законі України «Про запобігання корупції»;
  - c) Антикорупційній стратегії;
  - d) Кримінальному кодексі України.
47. Скільки статей Кримінального кодексу України наразі передбачають відповідальність за вчинення корупційних кримінальних правопорушень згідно з приміткою до ст. 45 цього Кодексу?
- a) дев'ять;
  - b) дев'ятнадцять;
  - c) двадцять одна;
  - d) двадцять сім.
48. Висловлення службовій особі наміру про надання неправомірної вигоди – це:
- a) пропозиція неправомірної вигоди;
  - b) обіцянка неправомірної вигоди;
  - c) надання неправомірної вигоди;
  - d) провокація підкупу.
49. Висловлення службовій особі наміру з повідомленням про час, місце, спосіб надання неправомірної вигоди – це:
- a) підбурювання до пропозиції неправомірної вигоди;
  - b) пропозиція неправомірної вигоди;
  - c) обіцянка неправомірної вигоди;
  - d) надання неправомірної вигоди.
50. Активами при вчиненні незаконного збагачення (ст. 368-5 Кримінального кодексу України), вважаються грошові кошти, інше майно, майнові права, нематеріальні активи, у тому числі криптовалюти, обсяг зменшення фінансових зобов'язань, а також роботи чи послуги, надані особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, вартість яких перевищує законні доходи особи більше ніж на:
- a) 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб;
  - b) 1 000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб;
  - c) 3 000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб;
  - d) 5 000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / А. М. Михненко, О. В. Руснак, А. М. Мудров та ін. ; за ред. А. М. Михненка. 4-те вид., переробл. й доповн. К. : ДННУ «Акад. фін. управ. ління», 2013. 666 с.
2. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол. ; В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович, Е. В. Расюк, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер.) та ін. ; за ред. проф. Ю.В. Ковбасюка і проф. В. Л. Федоренка. К. : Видавництво Ліра-К, 2016. 524 с.
3. Запобігання корупції: методичні рекомендації для місцевих активістів / [Д. О. Калмиков, Д. В. Сінченко, О. О. Сорока, М. І. Хавронюк, Г. Л. Шведова]; за заг. ред. М. І. Хавронюка. К. : ФОП Москаленко О.М., 2017. 242 с.
4. Михайленко Д. Г. Протидія корупційним злочинам засобами кримінального права: концептуальні основи : монографія. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 582 с.
5. Відповідальність за корупційні правопорушення : навч. посіб. Є. О. Алісов, В. В. Мартиновський, В. Я. Настюк, О. М. Шевчук. Х. : Юрайт, 2017. 168 с.
6. Боровик А. В., Мезенцева І. Є. Протидія корупційній злочинності: підручник. Луцьк: СПД Гадяк Ж. В. Друкарня «Волиньполіграф», 2018. 592 с.
7. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М. І. К.: Ваіте, 2018. 472 с.
8. Запобігання корупції : підручник / [Б. М. Головкін, О. Ю. Шостко, О. В. Новіков та ін.]; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 296 с.
9. Запобігання корупції у приватному секторі : монографія / [В. С. Батиргарєєва, Б. М. Головкін, О. В. Новіков та ін.]; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2020. 286 с.
10. Бондаренко О. С. Концепція кримінально-правової протидії корупції : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2021. 472 с.

ДОПОМІЖНА

11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n616>.
12. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 4.11.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text.
13. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
14. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) від 27.01.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text.
15. Кодекс адміністративного судочинства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
17. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
18. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
19. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 р. № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.
20. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.
21. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
22. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

23. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>.

24. Про Національну раду з питань антикорупційної політики: Указ Президента України від 14.10.2014 р. № 808/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808/2014#top>.

25. Перелік посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.11.2023 р. № 249/23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1966-23#n14>.

26. Методологія управління корупційними ризиками: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 р. № 830/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0219-22#n9>.

27. Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09.02.2018 р. № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#n13>.

28. Порядок здійснення моніторингу способу життя суб'єктів декларування: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 26.10.2023 р. № 236/23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1873-23#n14>.

29. Порядок проведення повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.01.2021 р. № 26/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0158-21#n14>.

30. Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 23.07.2021 р. № 450/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0988-21#n14>.

31. Порядок внесення приписів Національним агентством з питань запобігання корупції: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 15.01.2021 р. № 8/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0167-21#n14>.